

ІНТЕГРАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ В СИСТЕМУ ОСВІТИ

Орфанова М.¹, Яцишин Т.¹, Смікал І.², Рибак О.³¹ Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу (ІФНТУНГ), 76019, м. Івано-Франківськ, вул. Карпатська, 15, *m.orfanova@gmail.com, yatsyshyn.t@gmail.com*² Технічний університет Клуж-Напока Північний університетський центр Бая-Маре, 430083, Румунія, Марамуреш, м. Бая-Маре, вул. д-ра В.Бабешиа 62А, *irina.smical@yahoo.com*³ Відділ освіти Тисменицької РДА, 77400, Івано-Франківська область, м. Тисмениця, вул. К.Левцького, 4, *Oksanarybak4@gmail.com*

Покращення якості навколишнього середовища передбачає охорону навколишнього середовища, стає використання та управління природними ресурсами. На даний час існує низка проблем, які необхідно вирішити для підвищення рівня екологічної свідомості та екологічної культури суспільства. До основних можна віднести:

- недостатня інформованість населення щодо існуючих екологічних проблем як суто регіонального характеру, так й державного або навіть й глобального масштабу;
- відсутність системних екологічних знань;
- відсутність економічної зацікавленості у вирішенні екологічних питань суспільства;
- відсутність виховання соціальної активності молоді щодо вирішення екологічних проблем, пов'язаних зі зменшення негативного впливу людства на компоненти довкілля.

Тому, нагальним питанням сьогодні є поширення екологічної інформації для підвищення рівня свідомості та ролі суспільства у вирішенні актуальних екологічних проблем на основі поширення інформаційних матеріалів та проведення освітніх заходів екологічного спрямування у навчальних закладах. Екологічна освіта має націлюватись на формування екологічної свідомості особистості і в першу чергу починатися з молоді. Екологічна освіта повинна бути тривалим та міждисциплінарним за своєю суттю процесом, вивчати головні проблеми навколишнього середовища, надавати можливість молоді застосовувати свої знання та допомогти учням розглядати навколишнє середовище в усій його повноті [1].

На простих доступних прикладах кожній віковій категорії необхідно донести принципи сталого розвитку. Цільовою групою є діти та учнівська молодь, які є майбутньою рушійною силою нашого суспільства. Для ефективної екологічної освіти дітей та молоді, ми пропонуємо виділити чотири вікові групи з якими проводити навчальну роботу [2]:

- діти дошкільного віку (5-6 років);
- школярі початкових класів загальноосвітньої школи (7-10);
- школярі загальноосвітньої школи (11-17 років);
- студенти вищого навчального закладу (18-22 роки).

Кожна цільова група відповідно до своєї вікової категорії зможе підвищити рівень знань щодо економічного ставлення до природних ресурсів та збереження навколишнього середовища [3].

Екологічне виховання необхідно починати з дошкільного віку, прививаючи любов до природи та бережливе ставлення до неї. Для дітей 5-6 років важливим є естетичне виховання через малюнок, аплікацію або ліплення. Це дозволить дитині зрозуміти навколишній світ, які процеси відбуваються у ньому та вплив людини на стан навколишнього середовища.

Для учнів екологічне навчання має відбуватися через різні види мотивованої діяльності: озеленення пришкольної території, прибирання парків та узбережжя річок, дослідницька робота на навчально-експериментальних ділянках, туристичні походи екологічними стежками тощо [3]. Необхідним для формування екологічного світогляду при вивченні різних предметів за шкільною програмою є акцентування про їх міждисциплінарну єдність та єдність з навколишнім світом.

Для студентської молоді важливим є проведення інформаційно-просвітницької діяльності з учнями загальноосвітніх навчальних закладів. Студенти у формі бесіди, за допомогою презентацій та власно створених фільмів для дітей молодшої та загальноосвітньої школи наочно висвітлюють екологічні проблеми та необхідність бережливого ставлення до навколишнього середовища. У формі тренінгу вони показують і допомагають учням старшої школи обґрунтовувати шляхи вирішення конкретної екологічної проблеми [3].

Використовуючи методику досліджень студенти чи учні зможуть вивчати природні об'єкти та знайомитися з екологічними проблемами регіону. Індикаторним видом діяльності є проведення невеликих заходів, які націлені на підвищення відповідальності, знань та обізнаності з питаннями охорони природи. До таких освітніх екологічних заходів можна віднести лекції, майстер-класи, тренінги, конкурси, вікторини, ігри, які розробляються для кожної вікової категорії.

Не менш важливим є просвітницька екологічна діяльність та виховання екологічно-свідомого покоління. Даний напрямок передбачає поширення екологічної інформації з метою підвищення свідомості та ролі суспільства у вирішенні актуальних екологічних проблем регіону та розвитку демократичних процесів шляхом поширення інформаційних матеріалів (буклетів, плакатів, флаєрів, постерів, виставок).

Основні шляхи формування високого рівня екологічної свідомості:

- масштабне екологічне просвітництво для всіх верств населення різних вікових груп;
- проведення у ігровій формі занять з дошкільнятами, допомога їм у створенні екокуточків;
- створення гуртків екологічного напрямку;

- збільшення кількості друкованих екологічних видань, теле-, радіопередач, окремих рубрик екологічного характеру в усіх видах ЗМІ.

Поступова інтеграція екологічних знань дозволить створити постійно діючу систему екологічної освіти, механізми її втілення на трьох рівнях формування особистості – дитина, підліток, молодь.

Не менш важливим є міжнародне співробітництво у галузі екологічного виховання молоді, так як екологічні проблеми не стосуються тільки однієї держави і багато питань вимагають загальних рішень. Транскордонне співробітництво в напрямку екологічного виховання ~~вона~~ передбачає не тільки обмін досвідом між групами вихователів з дошкільних закладів, вчителів загальноосвітніх закладів та викладачів ВНЗ, але проведення загальних екологічних заходів (фестивалів, семінарів, круглих столів), створення міжнародних дитячих екологічних таборів, видання спільних еколого-просвітницьких матеріалів.

Таким чином, інтеграція екологічної складової в усі етапи сучасної системи освіти сприятиме формуванню знань, умінь і навиків екологічного світогляду як у дітей дошкільного віку, так і в учнівської та студентської молоді. Даний підхід дозволить розвивати науковий потенціал учнівської та студентської молоді у галузі екологічної та природоохоронної діяльності, а у дошкільнят формувати бережливе ставлення до навколишнього середовища.

Перелік посилань на джерела

1. Екологізація освітнього процесу [Текст]: екологічна освіта та виховання / М. М. Орфанова, Т. М. Яцишин // Екологічний вісник. - 2015. - № 6. - С. 23-24.

2. Орфанова М.Мик., Орфанова М.Мих. Еколого-соціальне виховання молоді у навчальних закладах // Стратегія якості в промисленості и образовании. Матеріали ІХ Міжнародної конференції. В 2-х томах (01.06-06.06.2015, г. Варна, Болгарія) – Дніпропетровськ-Варна, ДІПОпром-ТУ Варна, 2015. - Том 2. – С. 308-311.

3. Орфанова М. Мик., Орфанова М. Мих. Яцишин Т. М. Рибак О. І. Інноваційні технології у формуванні тривірневої екологічної освіти // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Серія «Екологія». Вип. 14 – Харків: ХНУ, 2016. – С.98-101.

УДК 378.4.016(477-25)КНУ:556.3:[35.077.6:061.1ЄС]

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З ГІДРОГЕОЛОГІЇ В КИЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В КОНТЕКСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ВИМОГ ВОДНИХ ДИРЕКТИВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Кошляков О.Є., Мокієнко В.І.

*Київський національний університет імені Тараса Шевченка, ННІ «Інститут геології»
03022, Київ, вул. Васильківська, 90, E-mail: kosh57@ukr.net*

Традиційна схема підготовки фахівців з гідрогеології передбачає в першу чергу оволодіння навичками загальної якісної оцінки геолого-гідрогеологічних умов території, визначення гідрогеологічних параметрів, підрахунку запасів підземних вод за відомою категоризацією та оцінки їх забезпечення, оцінки та прогнозування якості води, визначення меж зон санітарної охорони, тощо.

Але на теперішній час згідно Угоди про асоціацію з ЄС Україна має імplementувати шість водних Директив Європейського Союзу, головною з яких є Водна рамкова директива ЄС (Директива 2000/60/ЄС, зміненої та доповненої Рішенням № 2455/2001/ЄС). У цьому зв'язку актуальним є питання коригування відповідної навчальної та науково-практичної підготовки гідрогеологів (бакалаврів і магістрів) у ННІ «Інститут геології» Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Головна складність, що виникає при такому коригуванні, пов'язана з певною невідповідністю традиційної для України організації гідрогеологічних робіт та підходами, що містяться у Водній рамковій директиві ЄС.

Вихідними положеннями при розробці нової структурної схеми підготовки фахівців були наступні.

1. У «Водному кодексі України» декларується, що державне управління в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів здійснюється за басейновим принципом. Проте фактичне умовах управління характеризується наявністю складної системи галузевих, відомчих і місцевих функцій та структур управління, що мають переважно галузеву та адміністративно-територіальну (а не басейнову) орієнтацію, неефективний і незбалансований механізм регулювання водних відносин. Отже, реформування системи державного управління в галузі охорони та раціонального використання водних ресурсів необхідно проводити шляхом впровадження інтегрованого управління за басейновим принципом, що вимагає відповідного районування.

2. Діяльність в цьому напрямку передбачає ряд послідовних ітерацій, серед яких першим кроком є процедура середньомасштабного комплексного гідрологічного та гідрогеологічного районування території України (виділення водних масивів) у відповідності до вимог Директиви 2000/60/ЄС. Таке районування ґрунтується на аналізі геологічної будови, кліматичних, гідрологічних та гідрогеологічних